

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819010327
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Krč-Šebera
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819010327.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Dušana Krč-Šeberu a sudcov JUDr. Romana Hargaša a JUDr. Mariána Dunčka v trestnej veci obžalovaného U. W. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., na neverejnom zasadnutí dňa 30. júna 2020 prejednal odvolanie obžalovaného U. W. proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 04. decembra 2019, sp.zn.2T/58/2019, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, ods. 3 Tr. por. z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 04. decembra 2019, sp.zn.2T/58/2019 bol obžalovaný U. W. (ďalej len „obžalovaný“) uznaný za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 30.04.2018 v čase okolo 17. 20 hodiny, v D. č. p. XXX, uzavrel s Bc. U. F., ústnu dohodu na základe, ktorej mal U. W. na rodinnom dome č. XXX, nachádzajúcom sa v obci D., vyhotoviť zateplenie uvedeného rodinného domu z troch strán a urobenie fasády v celkovej sume 4.900,- Eur, kde s prácou malo byť začaté dňa 01.05.2018 a stavebné práce mali trvať približne dva týždne, pričom U. W. prijal dňa 01.05.2018 v obci D. č. p. XXX od Bc. U. F. finančnú hotovosť vo výške 2.650,- Eur, ako zálohu na nákup materiálu na zateplenie uvedeného rodinného domu, avšak objednaný materiál nedodal, objednanú prácu na rodinnom dome nevykonal, pričom už na začiatku pri dohode vedel, že uvedenú prácu nevykoná a po viacerých telefonických výzvach od poškodenej Bc. U. F. nevrátil ani prevzaté peniaze, ktoré použil na bližšie nezistený účel, čím Bc. U. F. uviedol do omylu a na jej úkor sa obohatil o sumu vo výške 2.650,- Eur.

Za tento trestný čin bol obžalovaný odsúdený podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov nepodmienečne, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne okresný súd podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazal obžalovaného k povinnosti uhradiť poškodenej škodu vo výške 2.650,-Eur.

Citovaný rozsudok okresného súdu nenadobudol právoplatnosť, pretože ho v zákonnej lehote napadol odvolaním obžalovaný pre nesprávnosť výroku o vine, o treste ako aj pre nesprávnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzali.

Obžalovaný v písomných dôvodoch svojho odvolania, ktoré podal prostredníctvom svojho obhajcu poukázal na to, že rozsudok prvostupňového súdu považuje za nezákonný, a to z dôvodu viacerých pochybení. Skutkové zistenia súdu nie sú správne. Súd ustálil skutkový stav uvedený v skutkovej vete

rozsudku tak, že podľa ústnej dohody s prácou malo byť začaté dňa 01.05.2018 a už na začiatku pri dohode vedel, že uvedenú prácu nevykoná. Súd tak konštatuje jeho podvodný úmysel obohatiť sa na úkor poškodenej. Tak, ako uviedol vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní, nikoho nechcel podviesť a dohodnutú robotu mal v úmysle v prospech poškodenej vykonať. Dohodnutú prácu nevykonával, nie však s úmyslom podviesť poškodenú, ale z dôvodu okolností, ktoré nastali po uzatvorení dohody a prevzatí zálohy. Namieta skutočnosť, že sa s poškodenou dohodol, že práce na jej dome budú začaté už 01.05.2018. Dohodol sa s ňou, že stavebné práce začne vykonávať do troch dní od zaplatenia zálohy, pričom zálohu prevzal dňa 01.05.2018. Sama žalovaná na hlavnom pojednávaní uviedla, že dohoda bola taká, že práce sa začnú vykonávať 02.05.2018. Svedok S. na hlavnom pojednávaní taktiež uviedol, že na druhý deň, potom ako prevzal zálohu mal obžalovaný prísť s materiálom, mal začať pracovať. Trvá na tom, že termín začatia prác bol podľa dohody do 3 dní od prevzatia zálohy. Výpoveď poškodenej a svedka síce nepotvrďuje jeho tvrdenie, avšak poukazuje na nesprávnosť skutkových zistení súdu ohľadom dohodnutého termínu začatia prác, ktorý súd ustálil v rozpore s vykonaným dokazovaním na deň 01.05.2018. Správne ustálenie dohodnutého termínu začatia prác je v nadväznosti na ďalšie skutkové okolnosti prípadu dôležité pre rozhodnutie súdu vo veci. Poškodenú informoval, že na začatie so stavebnými prácami bude potrebovať stavebné povolenie, pričom ona ho ubezpečila, že toto vybaví z obce. Dňa 02.05.2018, teda ešte pred uplynutím dohodnutého termínu so začatím prác, poškodená a ani svedok (partner poškodenej) už nechceli, aby práce vykonala a žiadali len vrátenie zálohy. Z výpovede svedka na hlavnom pojednávaní vyplýva, že svedok so ním jednal osobne dva krát (30.04.2018 a 01.05.2018) a telefonoval mu len jeden krát, a to zrejme dňa 02.05.2018. Poškodená potvrdila, že svedok žiadal vrátenie zálohy. Vrátenie zálohy mohol svedok logicky žiadať až po jej prevzatí, preto z uvedeného vyplýva, že žiadanie o vrátenie zálohy zo strany svedka muselo prebehnúť v deň, keď spolu telefonovali (svedkom predpokladaný deň 02.05.2018), nakoľko potom svedok už viac so mnou nekomunikoval. Skutočnosť, že poškodená po uvedenom dni nemala záujem o vykonanie dohodnutých prác vyplýva i zo samotnej výpovede poškodenej v prípravnom konaní (zápisnica o výsluchu svedka - poškodenej zo dňa 20.03.2019), kedy uviedla, že dňa 04.05.2018 išla na Obvodné oddelenie PZ v Nitrianskom Rudne odkiaľ volali, že mám vrátiť peniaze a že poškodená práce už nechce vykonať. Konajúci súd tieto skutočnosti vôbec nezohľadnil a dospel tak k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nie možné pričítať obžalovanému podvodný úmysel nevykonaním prác, keď samotná poškodená, v čase, keď mali byť práce poskytnuté, tieto odmietala a nemala o práce od obžalovaného už záujem.

Trvá na tom, že jeho konanie voči poškodenej nie je trestným činom. Medzi ním a poškodenou vznikol záväzkovo právny vzťah, na riešenie ktorého sa vzťahujú právne predpisy civilného práva, najmä Občiansky zákonník. Poškodená sa však rozhodla riešiť civilnoprávny záväzok prostriedkami trestného práva a orgány činné v trestnom konaní využiť vo svoj prospech v oblasti súkromného práva. Trestné konanie je pritom konaním „ultima ratio“ a nastupuje až vtedy, keď zlyhajú civilnoprávne prostriedky. Na protiprávne konanie je potrebné reagovať prostriedkami trestného práva až v krajnom prípade. Trestnoprávnu represiu je potrebné chápať ako ultima ratio, a pokiaľ zároveň nie sú splnené predpoklady trestnoprávnej zodpovednosti, nemôže a nesmie slúžiť k uspokojeniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy. Vnútorne diferencovaný právny poriadok tvorí jednotu a tak je treba s ním i zaobchádzať pri aplikácii jednotlivých ustanovení a právnych inštitútov. Pokiaľ ide o naplnenie objektívnych znakov trestného činu, pri zohľadnení princípu trestnoprávnej represie ako prostriedku ultima ratio nemôže byť ignorovaná civilnoprávna stránka veci. Trestné právo v zásade nemôže slúžiť ako prostriedok nahrádzajúci ochranu práv a právnych záujmov jednotlivca v oblasti súkromnoprávnych vzťahov, pri ktorých závisí predovšetkým na individuálnej aktivite jednotlivca, aby strážil svoje práva. Je neprijateľné, aby túto ochranu aktívne preberali orgány činné v trestnom konaní, ktorých úlohou je ochrana prevažne celospoločenských hodnôt, nie priamo konkrétnych subjektívnych práv jednotlivca, ktoré svojou povahou spočívajú v súkromnoprávnej sfére. V právnom štáte je neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, pokiaľ nie sú popri tom splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti. Pri trestnom čine podvodu podľa § 221 Trestného zákona sa vyžaduje pre naplnenie objektívnej stránky tohto trestného činu (i) konanie, aby páchatel uviedol niekoho do omylu alebo využil niečí omyl, (ii) príčinná súvislosť medzi konaním a následkom, (iii) ako aj následok vo forme škody a obohatenia. Spúšťačím mechanizmom pri trestnom čine podvodu je uvádzanie iného do omylu alebo využívanie omylu iného, pretože len v prípadoch, keď je škoda na cudzom majetku spôsobená v príčinnej súvislosti s omylom inej osoby, môže ísť o spáchanie trestného činu podvodu. Podvodný úmysel obžalovaného, že v čase uzatvárania dohody s poškodenou vedel, že prácu nevykoná, a napriek tomu ju vedome uviedol do omylu a vylákal od nej finančné prostriedky, však nebol preukázaný. Samotná poškodená už krátko po uzatvorení dohody nemala o objednané práce záujem a preto ich ani obžalovaný poškodenej

neposkytol. Súd videl úmysel obžalovaného obohatiť sa na úkor poškodenej v tom, že napriek opakovaným výzvam obžalovaný peniaze poškodenej nevrátil. Obžalovaný však uviedol aj dôvod, prečo poškodenej prevzatú zálohu nevrátil. Prevzaté peniaze minul na nákup materiálu a na osobnú spotrebu. V tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na ustálenú rozhodovaciu prax, podľa ktorej preddavok resp. záloha poskytnutá objednávateľom zhotoviteľovi diela, prevzatím prechádza do majetku zhotoviteľa a stáva sa jeho vlastníctvom, teda ho môže použiť i na iný účel, ktorý nesúvisí so zhotovením diela. Nevrátenie zálohy preto nemôže byť automaticky považované za preukázanie úmyslu obohatiť sa. Súd v rozsudku uviedol, že podvodnosť konania obžalovaného vyplýva, podľa názoru súdu, už aj z výhovorky obžalovaného, ktorú použil v prípade, keď odôvodňoval nemožnosť zahájenia prác tým, že musel v noci navštíviť v súvislosti so zdravotnými problémami dcéry, nemocnicu. Súd uvádza, že preverovaním políciou bolo zistené, že obžalovaný uvedenú noc s dcérou v nemocnici nebol. Na základe vykonania akého dôkazu dospel súd k uvedenému záveru však súd neuvádza. Súčasťou súdneho spisu nie je žiadna listina, z ktorej by vyplývalo súdom konštatované zistenie vyplývajúce z policajného preverovania. Na č.l. 83 sa nachádza správa Union zdravotnej poisťovne, a.s., ktorá bola adresovaná Obvodnému oddeleniu PZ v Nitrianskom Rudne, avšak uvedená správa súdom konštatovanú skutočnosť neobsahuje. V správe zdravotnej poisťovne nie je vôbec špecifikované rozhodné časové obdobie, ku ktorému sa má správa vzťahovať a na ktoré sa dopytovala polícia. Žiadosť príslušného oddelenia PZ, na ktorú poisťovňa odpovedala, a ktorá by obsahovala špecifikáciu dopytovaného obdobia poskytnutia zdravotnej starostlivosti, súčasťou spisu rovnako tak nie je. Nakoľko súd označil túto údajnú výhovorku obžalovaného za skutočnosť podstatnú pre vyvodenie záveru o podvodnosti konania obžalovaného, rozhodnutie súdu o vine založené aj na tejto skutočnosti predstavuje potom nezákonné rozhodnutie (i) vyplývajúce z nesprávnych skutkových zistení resp. (ii) z dôvodu jeho arbitrárnosti. Súd v rozhodnutí taktiež uvádza ďalšie skutočnosti a problémy so začatím zákazky, pričom tieto označuje za nepravdivé a za výhovorky obžalovaného. Súd nevidí dôvod, prečo ak obžalovaný mal skutočne záujem uvedenú zákazku poškodenej zrealizovať, prečo ju nezrealizoval a v prípade, že skutočne problémy, ktoré uvádzal na svoju obranu existovali, napriek viacerým výzvam poškodenej aj policajtov zálohu poškodenej nevrátil, ako to opakovane sľuboval. Dôvod, prečo objednanú prácu nevykonal, ako už uviedol vyššie, bol ten, že poškodená už krátko po uzatvorení dohody vykonanie prác odmietala a nemala o ne záujem. Rovnako tak z vykonaného dokazovania vyplýva dôvod, prečo nemohol prijatú zálohu poškodenej vrátiť. V čase, keď o ňu žiadala, už dostatočnými finančnými prostriedkami na vrátenie zálohy nedisponoval a z dôvodu jeho nepriaznivej finančnej situácii nebol schopný poškodenej tieto peniaze ani s odstupom času vrátiť (absencia jeho trvalého príjmu, náklady súvisiace so zlým zdravotným stavom dcéry, exekučné konania vedené voči jeho osobe). Dáva do pozornosti súdu skutočnosť, že prijatou zálohou bol po jej prijatí oprávnený nakladať a nemal dôvod v tom čase predpokladať, že by poškodenej mal túto sumu vrátiť a preto prijatou zálohou nedisponovať. Súd tieto skutočnosti pri rozhodovaní vo veci vôbec nezohľadnil. Súd v odôvodnení rozhodnutia uvádza, že obžalovaný je zo spáchania trestnej činnosti priamo usvedčený výpoveďou poškodenej a svedka. Súd uvádza ich tvrdenia, avšak nie je možné súhlasiť s tým, že by tvrdenia poškodenej resp. svedka boli priamym dôkazom o vine obžalovaného. Poškodenú žiadnym spôsobom neuviedol do omylu a ani žiaden jej omyl nevyužil, aby sa na jej škodu obohatil. Dohodu s poškodenou uzatváral v úmysle dohodnutú prácu vykonať, ktorá však nakoniec vykonaná nebola z dôvodov vyššie uvedených v tomto podaní. Takýto záver vyplýva i z výpovedí poškodenej a svedka, preto tieto výpovede nemôžu byť považované za priamy dôkaz o spáchaní skutku, ktorý sa mu kladie za vinu. Na hlavnom pojednávaní uviedol, že poškodenú informoval o tom, že na začatie so stavebnými prácami bude potrebovať stavebné povolenie, pričom poškodená ho ubezpečila, že povolenie si z obecného úradu vybaví. Absencia tohto povolenia bola tiež dôvodom, prečo sa dohodlo, že s prácami sa nezačne hneď. Konajúci súd sa touto skutočnosťou vôbec nezaoberal a to bez akéhokoľvek zdôvodnenia - odôvodnenie rozsudku neobsahuje, ako sa súd touto obranou obžalovaného vysporiadal. Podľa § 54 zákona č. 50/1976Zb. stavebného zákona stavby, ich zmeny a udržiavacie práce na nich sa môžu uskutočňovať iba podľa stavebného povolenia alebo na základe ohlásenia stavebnému úradu. Absencia stavebného povolenia, resp. ohlásenia je pritom zákonnou prekážkou vykonania stavebných prác. Z uvedeného dôvodu považuje aj túto skutočnosť za podstatnú pre rozhodnutie súdu vo veci. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že rozhodnutie súdu o vine obžalovaného nie je správne. Medzi účastníkmi dohody (poškodená a obžalovaný) vznikol občiansko-právny záväzkový vzťah a nároky z neho vyplývajúce mali byť riešené v civilnom konaní, nie prostriedkom ultima ratio, ktorý trestné konanie predstavuje. Ani vykonaným dokazovaním nebol preukázaný podvodný úmysel obžalovaného, že už v čase uzatvorenia dohody vedel, že dohodnuté práce nevykoná, čím uvedie poškodenú do omylu a na jej úkor sa obohatí. Súd nepostupoval dôsledne a zákonne, keď na základe vykonaného odkazovania rozhodol, že obžalovaný

svojím konaním naplnil všetky zákonné znaky trestného činu podvodu. Súdu preto navrhol, aby ho v celom rozsahu spod obžaloby oslobodil. V prípade, že napriek uvedeným námietkam bude jeho vina zo spáchania skutku podľa odvolacieho súdu ustálená zákonným spôsobom, ďalej v odvolaní namieta, že súd nepostupoval správne pri rozhodovaní o treste. Podľa § 34 ods.4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery má súd prihliadnuť najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Súd síce v odôvodnení rozhodnutia toto ustanovenie cituje a uvádza, že tieto skutočnosti zobral do úvahy, postup súdu v tejto súvislosti však nepovažuje za zákonný. Súd pri rozhodovaní dostatočným spôsobom nezohľadnil jeho osobu a najmä jeho osobné pomery. K osobným pomeroch súd v rozsudku len stroho konštatuje, že podľa správy z miesta bydliska má obžalovaný v obci dobrú povesť, býva v dvojizbovom nájomnom byte spolu s priateľkou a dcérou. Takéto zistenia sú pre rozhodnutie o treste v danej veci nedostatočné. V konaní navrhol vykonať dopyt na niekoľko subjektov (špecifikovaných na hlavnom pojednávaní), u ktorých bol zamestnaný, a to za účelom poskytnutia správy o jeho osobe a v súvislosti s výkonom práce. Súd navrhnuté dôkazy nevykonal, pričom zdôvodnenie takého postupu v odôvodnení rozsudku opäť chýba. Súd mal vedomosť o tom, že má zdravotne postihnutú dcéru, avšak toto vôbec pri rozhodovaní nezohľadňoval. S priateľkou A. T. majú dve maloleté dcéry, pričom bývajú v spoločnej domácnosti a spoločne sa taktiež o dcéry starajú. Staršia dcéra, S. má 3 roky a mladšia D., má 11 mesiacov. S. sa narodila s poškodením mozgu a výraznými zdravotnými komplikáciami. Bola jej diagnostikovaná detská mozgová, je v sledovaní v neurologickej ambulancii a opakovane bola pre jej zdravotný stav hospitalizovaná. Zdravotné postihnutie a liečba dcéry si vyžaduje intenzívnu fyzikálnu terapiu a vykonávanie rehabilitačných telesných cvičení, ktoré absolvuje každé 2-3 dni v neurologickej ambulancii Fakultnej nemocnice v Nitre a opakované rehabilitačné pobyty v T. D.. Starostlivosť o dcéru S. je veľmi časovo náročná, je nutná celodenná starostlivosť, pričom rehabilitácie dcéry absolvujú buď všetci spoločne, kedy dcéram a priateľke robí sprievod a cvičenia vykonáva aj mladšia dcéra, alebo niekto z nás dvoch dospelých musí počas absolvovania cvičení S. v A. zostať doma s mladšou dcérou. Nezanedbateľný prínos v liečbe S. predstavuje emocionálna väzba a vzájomné citové puto v rodine. Ako dôkazy predložil rodný list S., rodný list D. a lekárske správy. Európsky súd pre ľudské práva, Ústavný súd SR ako aj Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach pri uplatňovaní požiadavky primeranosti trestu uplatňuje princíp proporcionality, vyjadrujúci požiadavku zachovania spravodlivej rovnováhy medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a garanciami základných práv jednotlivcov, pričom nevyhnutnosť rešpektovania tohto princípu zdôrazňuje aj pri zásahoch do práv majúcich podobu trestných sankcií. Zákon jednoznačne stanovuje povinnosť súdu uložiť primeranú trestnú sankciu, pričom platí princíp subsidiarity prísnejšej trestnej sankcie. Z nutnosti dodržiavať princíp proporcionality a subsidiarity prísnejšej trestnej sankcie (princíp ultima ratio) pri ukladaní trestov možno vyvodiť, že jedným z účelov trestu primeraného povahy a závažnosti spáchaného trestného činu je spravodlivé potrestanie vinníka. Princíp proporcionality pritom slúži aj ako ochrana pred rýdzo účelovým uplatňovaním trestnej represie. Aj keď trestnou sadzbou zákonodarca stanovuje súdu isté mantinely pri jeho rozhodovaní, ponecháva mu dostatočný priestor pre individualizáciu trestu podľa okolností konkrétneho prípadu. Trest odňatia slobody ako sankcia predstavuje najcitlivejší a najtvrdší prostriedok štátneho donútenia. Vychádzajúc zo zásady humanity treba dodržať princíp úmernosti represie, aby táto neprekročila mieru nevyhnutnú pre splnenie účelu trestu. Cieľom trestného konania má byť dosiahnutie toho, aby obvinený páchatel zaujal ku spáchaniu trestného činu sebakritický a kajúcny postoj, ktorý sľubuje možnosť jeho nápravy. V takom prípade je dobré, že páchatel trest považuje za adekvátny a spravodlivý. V trestnom zákonodarstve právneho štátu nie je trest sám osebe účelom, nepredstavuje odplatu za spáchaný trestný čin. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu. Z uvedeného vyplýva, že v prípade, ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste, prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie, a to voči neprímerane potrestanému páchatelovi trestného činu. Neprimeraný trest je teda negáciou práva. Trestnú represiu je nutné uplatňovať len v nevyhnutnej miere. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. U páchatela neprímerane prísny trest vedie k zatrpknutosti. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatela je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatela nemôže dôjsť. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Medzi skutočnosťami, na ktoré má súd v záujme individualizácie trestu pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patrí okrem iného osoba páchatela, jeho pomery (majetkové, osobné, rodinné pomery, zdravotný stav páchatela a jeho rodiny) a možnosť jeho nápravy, pričom je nevyhnutné celkové posúdenie osobnosti

obžalovaného. Podľa § 34 ods. 3 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Podľa ods. 4 pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa musí byť najlepší záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Je nutné zohľadniť najlepší záujem dieťaťa pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa dieťaťa, vrátane súdneho rozhodovania. Podľa autoritatívneho výkladu Výboru pre práva dieťaťa „vždy, keď je urobené rozhodnutie s dopadom na konkrétne dieťa, ... musí rozhodovací proces obsahovať zhodnotenie možného vplyvu (negatívneho alebo pozitívneho) rozhodnutia na dotknuté dieťa. ... z odôvodnenia rozhodnutia musí byť zrejmé, že najlepší záujem dieťaťa bol zohľadnený.“ Výbor pre práva dieťaťa v nadväznosti na článok 9 Dohovoru o právach dieťaťa vydal odporúčanie o právach detí uväznených osôb. „Výbor zdôrazňuje, že pri ukladaní trestu rodičom a hlavným opatrovateľom by malo všade, kde je to možné, byť zvážené uloženie trestu nezahrňujúceho odňatia slobody namiesto trestu, ktorý odňatie slobody zahŕňa, vrátane a súdnej fázy konania. Alternatívy k odňatiu slobody by mali byť dostupné a používané od prípadu k prípadu s plným zvážením možných dopadov rôznych trestov na najlepšie záujmy dotknutých detí.“ Obdobne judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva zdôrazňuje, že súdy sa musia najlepšími záujmami dieťaťa zaoberať a posúdiť ho v danej konkrétnej situácii, pokiaľ rozhodujú vo veci s dopadom na dieťa (napr. rozsudok zo dňa 28. 6. 2007 vo veci Wagner a J.M.W.L. proti Luxembursku, sťažnosť č. 76240/01 zo dňa 26.6.2014 vo veci Mennesson proti Francúzsku, sťažnosť č. 65192/11 zo dňa 21.12.2010 vo veci Anayo proti Nemecku, sťažnosť č. 20578/07 zo dňa 20.1.2015 vo veci Gozum proti Turecku). Pri aplikácii zásad pre ukládanie trestov s hodnotením rodinných pomerov páchatel'a je preto nutné zohľadniť práve aj najlepší záujem dieťaťa. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, že súd dostatočne zohľadnil všetky okolnosti celého prípadu. Súd sa nezaoberal okolnosťami svedčiacimi v prospech obžalovaného. V kontexte okolností prejednávanej veci súd nesplnil svoju povinnosť riadne vyložiť a logicky s potrebnou presvedčivosťou aplikovať právo, ako to vyžaduje čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach. Súd uvedené ponechal bez povšimnutia. Úplne tým poprel zmysel práva na riadne odôvodnenie, aby účastník konania dostal odpoveď na svoje návrhy, argumenty a námietky. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je pritom jeden z komponentov spravodlivého procesu a predstavuje jednu zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny a neprehľadný. Nedostatočne odôvodnené rozhodnutie o udelení prísnejšieho druhu trestu je porušením práva na spravodlivý proces a zákonnej povinnosti ukladať primerané trestné sankcie. Všetky záujmy na zvláštnu ochranu detí a rodičovstvo požívajú ústavnoprávnu ochranu podľa čl. 32 ods. 1 Listiny. Odmietnutím zohľadniť najlepšie záujmy jeho detí, a to najmä chorej dcéry S., súd nerešpektoval princípy plynúce z článku 3 ods. 1 a čl. 9 Dohovoru o právach dieťaťa, z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a z práva na zvláštnu ochranu detí a rodičovstva podľa čl. 32 ods. 1 Listiny. Trest bude postihovať nielen jeho osobu, ale aj osoby, na výživu a starostlivosť ktorých výraznou mierou osobne prispieva. Odňatie slobody bude mať na jeho deti silne negatívny dopad, čo je presne skutočnosť, ktorú na základe uvedených ustanovení a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva musí súd vždy zohľadniť. Mal by pritom mať na pamäti aj odporúčania Výboru pre práva dieťaťa o právach detí uväznených osôb a jeho výzvu k starostlivému zváženiu alternatív k odňatiu slobody ich rodičov. Zohľadnenie najlepšieho záujmu dieťaťa musí v úvahách súdu predstavovať popredné hľadisko. Súd k nemu preto musí prihliadnuť a odôvodniť, prečo v prejednávanej veci (ne)preváži nad záujmom spoločnosti na potrestaní páchatel'a. Okolnosti prípadu tiež nasvedčujú, že nebola prekročená bežná typová závažnosť trestného činu, ktorý sa mu kladie za vinu. Jeho osobnosť výrazne narušená nie, a to ani trestnou minulosťou. Je preto možno dôvodne očakávať, že účel trestu a jeho prevýchova bude lepšie zabezpečená miernejšími výchovnými sankciami a výkonom alternatívneho trestu, napr. trestom domáceho väzenia. Uložený trest nespĺňa výchovnú funkciu, ale len jeho represívnu funkciu. Z hľadiska možnosti nápravy páchatel'a je neprimerane prísny. Súd prvého stupňa sa dôsledne neriadil ustanoveniami Trestného zákona významnými pri rozhodovaní o otázkach druhu a výmery trestu (§ 34 ods. 1, § 34 ods. 4). Súd tiež svojim postupom porušil práva na ochranu rodičovstva, rodiny a osobitnú ochranu detí podľa článku 32 ods. 1 Listiny a základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces zakotvené v Trestnom poriadku, Listine, Ústave SR, Dohovore a Charte základných práv EÚ. Z vyššie uvedeného vyplýva, že konanie, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, má podstatné chyby, pretože boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby, napadnuté výroky rozsudku sú chybné pre neúplnosť skutkových zistení ako aj pre to, že súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, napadnutý rozsudok vychádza

z nesprávne zisteného skutkového stavu a boli ním tiež porušené ustanovenia Trestného zákona. Odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok Okresného súdu v Prievidzi sp.zn.: 2T/58/2019-144 zo dňa 04.12.2019 v celom rozsahu zrušil a z dôvodu podľa § 285 psím. b) Trestného poriadku ho spod obžaloby oslobodil. V prípade, že nebude spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený, navrhuje odvolaciemu súdu, aby mu bol uložený niektorý z alternatívnych trestov nespojených s odňatím slobody.

K odvolaniu obžalovaného sa prokurátor a ani poškodená písomne bližšie nevyjadrili.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací na podklade podaného odvolania, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania obžalovaného podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., vykonal vo veci neverejné zasadnutie dňa 30. júna 2020, preskúmal postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým obžalovaný podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a mohli by pritom odôvodňovať podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vrátiť okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd totiž zistil, že napadnutý rozsudok vo výrokoch o vine a treste je chybný pre nejasnosť a neúplnosť jeho skutkových zistení, tiež preto, že okresný súd sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, v dôsledku toho sú pochybnosti o správnosti skutkových zistení a na objasnenie veci treba vykonať ďalšie dôkazy (§ 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por.).

Okresný súd nevykonal zákonu zodpovedajúcim spôsobom všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu veci, tieto potom dostatočne nevyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne tak, ako mu ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. a dospel k predčasným skutkovým zisteniam i právnym záverom. V odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne a presvedčivo neuviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, nevysvetlil, ako sa vyrovnal s obhajobnými tvrdeniami a námietkami obžalovaného, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu, preto odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. a v uvedených smeroch nie je preskúmateľné.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že hodnotenie vykonaných dôkazov v trestnom konaní upravuje ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. Podľa tohto ustanovenia orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Zákon pritom neustanovuje nijaké pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Voľné hodnotenie dôkazov je dôsledkom zložitej duševnej činnosti a vytvára sa logickým úsudkom. Orgány činné v trestnom konaní a súd musia vo svojom rozhodnutí zdôvodniť svoje vnútorné presvedčenie. Vnútorné presvedčenie je odôvodnené objektívnymi skutočnosťami a je ich logickým dôsledkom. Možno preto teda preskúmať, či postup pri vytváraní vnútorného presvedčenia bol správny a či vnútorné presvedčenie je dôvodné.

K otázke hodnotenia dôkazov treba dodať, že podľa ustálenej súdnej praxe výrok o vine sa môže zakladať len na dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok. Náležité zistenie skutkového stavu vyžaduje, aby každá okolnosť dôležitá pre rozhodnutie bola spoľahlivo preukázaná tak, aby nemohla vzbudzovať akúkoľvek pochybnosť. Za náležité zistenie skutkového stavu veci preto nemožno považovať len zistenie o pravdepodobnosti dokazovanej skutočnosti, keď výsledky dokazovania síce pripúšťajú možnosť záveru, že existuje, avšak na druhej strane nevylučujú možnosť iného alebo celkom opačného záveru.

Pokiaľ ide o preskúmanie správnosti napadnutých výrokov rozsudku okresného súdu a jeho odôvodnenia, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že okresný súd sa nevyšporiadal dôsledným spôsobom s namietanou skutočnosťou, a to skutočnosťou, či na predmetné dohodnuté stavebné práce malo byť zo strany poškodenej zabezpečené stavebné povolenie. Toto podľa tvrdení obžalovaného vybavené nebolo. Poškodená Bc. U. F. pritom mala obžalovaného ubezpečiť, že na začatie so

stavebnými prácami bude potrebovať stavebné povolenie, a toto si mala z obecného úradu vybaviť. Podľa tvrdenia obžalovaného, absencia tohto povolenia bola dôvodom, že obžalovaný s dohodnutými prácami medzi ním a poškodenou hneď nezačal. Okresný súd sa touto skutočnosťou v odôvodnení svojho rozsudku nezaoberal, a preto nie je zrejme ako sa vysporiadal s touto obranou obžalovaného. Podľa názoru senátu odvolacieho súdu je táto skutočnosť dôležitá pre rozhodnutie súdu v merite veci.

V predmetnej trestnej veci je rovnako potrebné sa dôsledným spôsobom vysporiadať s obligatórnym znakom skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., a to subjektívnou stránkou (podvodný úmysel obžalovaného, že v čase uzatvárania s poškodenou, že prácu nevykoná, a napriek tomu poškodenú vedome uviedol do omylu a vylákal od nej finančné prostriedky). Je fakt, že obžalovaný zálohu na dohodnuté stavebné práce vo výške 2.650,-Eur prevzal. O tejto skutočnosti niet pochyb, nakoľko túto skutočnosť potvrdzuje tak poškodená Bc. U. F. ako aj obžalovaný. Obžalovaný však v rámci svojej obrany tvrdí, že on mal skutočne záujem uvedenú zákazku poškodenej realizovať, avšak tieto práce nerealizoval, pretože podľa jeho vyjadrenia na týchto prácach nemala záujem samotná poškodená a krátko po uzatvorení dohody o vykonaní prác mala podľa jeho tvrdenia odmietnuť, aby obžalovaný práce vykonával.

Odvolací súd taktiež poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu, z ktorého vyplýva, že okresný súd pri ukladaní druhu a výmery trestu obžalovanému dostatočným spôsobom neodôvodnil z akého dôvodu uložil obžalovaného trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov spojený s jeho priamym výkonom, keď zo spisového materiálu vyplýva, že obžalovaný bol doteraz 3-krát súdne trestaný, pričom z odpisu z registra trestov vyplýva, že v prípade odsúdenia Okresným súdom Partizánske vo veci vedenej pod sp.zn.1T/61/2014 sa na neho hľadí, ako keby nebol odsúdený. Pokiaľ ide o odsúdenie Okresným súdom Topoľčany vo veci vedenej pod sp.zn.3T/6/2018, tak okresný súd v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní oboznámil iba aktuálny odpis z registra trestov na obžalovaného, pričom si nepripojil k predmetnému spisu a neoboznámil spis Okresného súdu Topoľčany, sp.zn.3T/6/2018. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že na účely druhu a výmery trestu v tejto veci nepostačuje oboznámiť len odpis z registra trestov na obžalovaného, ale je potrebné si vyššie uvedený spis Okresného súdu Topoľčany na obžalovaného k predmetnému spisu pripojiť a zákonným spôsobom ho oboznámiť na hlavnom pojednávaní.

Bude preto úlohou okresného súdu doplniť dokazovanie na hlavnom pojednávaní oboznámením trestného spisu Okresného súdu Topoľčany sp.zn.3T/6/2018, doplniť dokazovanie o skutočnosť, či bolo stavebné povolenie na dohodnuté stavebné práce potrebné, a ak áno, či bolo zabezpečené alebo nie, bude úlohou sa dôsledným spôsobom zaoberať otázkou subjektívnej stránky konania obžalovaného v predmetnom prípade ako aj ostatnou argumentáciou obhajoby a po doplnenom dokazovaní bude potrebné opätovne rozhodnúť v merite veci tak, aby boli závery rozhodnutia okresného súdu preskúmateľné.

Z uvedených dôvodov vyplýva, že pre zistené chyby nebol skutkový stav veci náležite zistený, sú pochybnosti o správnosti skutkových zistení a doplnenie dokazovania zrejme môže viesť aj k iným skutkovým a právnym záverom, preto odvolací súd na podklade dôvodne podaného odvolania obžalovaného zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por. napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal, odstránil vytýkané nedostatky, vykonal všetky potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú pochybnosti a po ich vyhodnotení rozhodol vo veci v súlade so stavom veci a zákonom.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.